

Vsak divjak se dá v sklad cepiti, ki je debel kakor ročnik. Če se takrat cepi, kadar začne sok pod kožo prihajati, se najraje v sklad prime. Meseca svečana ženejo že marelice, breskve in črešnje; potem slive. Meseca marca ali sušca se cepijo bruske, zadnje pa jabelka.

Divjak se ravno vprek, kder ima najlepši les in gladko kožo, prežaga in potem z nožem gladko obreže. Sedaj se nastavi nož na sredo debla, in se s kladvom nanj tolklja, da se deblo za palec globoko gladko razkolje. Ko se nož izpotegne, se zagojzdica v sklad trči, da ga toliko razširi, kolikor je cepič debel. Zdaj se cepiču vstric enega popka na obeh straneh zarezata naredi in za palec dolgo poostri ali ošpiči, da bo cepič kakor zagojzdica; pri straneh pa naj koža ostane, vendar naj bo zunajna plat nekoliko debelejša od znotrajne, da bo sklad, kadar se cepič vanj vtakne, povsod ga trdno prijel, ko se zagojzda izmakne, kože pa divjaka in cepiča se dobro sprimate. Cepič se zgoraj toliko odreže, da imasamo dva ali tri popke. Sedaj se rana zamaže, pa tudi cepič na vrhu; po tem se s cujno povije in s trakom zategne in poveže, da se lože v sklad s cepičem zaraste.

Kdor v sklad cepi, mora sledeče pomisliti: Divjak naj bo dobro vkoreninjen, niže ko je divjak cepljen, hitreje in lepše bo rasel, debelemu drevesu se pod cepom ne smejo vse veje porezati, da imata cep in deblo iz zraka živež, in da ne bo divjak druge divje mladike pognal, cepič pa bi se ne prijel; tista strau cepiča, kder je prvi bližnji popek, se naj znotraj obrne, da se pred rana zaceli in zaraste; v eno deblo naj se dene le en cepič, če je divjak zlo debel, pa dva, od vsake strani enega, da se rana zalije; cepi naj se v lepem vremenu, vendar ne v vročini ali vetrovnem času; cepiči ne smejo muževni biti ali pa gnati; tudi ne mokri ali celo oslinjeni.

5. Cepljenje v zarezo.

V zarezo se cepi, če se žlahni cepič na debelem koncu kakor zagojzdica po obeh straneh blizo enega palca dolgo gladko prireže, tako da bo zunajna plat s kožo širja, znotraj pa cepič rob imel. Ravno tako se narobe v divjak, ko se je odrezal, proti strženu zarezata naredi, da se cepič va-njo vtakne in vso rano zakrije in napolni, koža cepiča in koža divjaka pa se sprime. Po tem se cepič k divjaku s voskom zamaže in s trakom povije.

Tako se cepiti da skozi celo leto in zimo, kdor v hiši cepi divjake, jih tudi zamore po zimi cepiti, po tem spomladi in do kresa tako delati, čeravno je drevje muževno; toda od jeseni do kresa le s takimi cepiči, v katerih še ni muzga gnala, kadar so bili odrezani. Po kresu pa se cepi z zelenimi mladikami; pa se mora vrh toliko prikrajšati, da ima cepič le dva popka, tudi listje se nad polovico prireže in rana na vrhu z voskom zamaže. Divjak se gladko poreže in otrebi, če še ni nič gnal; če pa se zeleni cepi, se mu pod cepičem do spomladi vse mladike pustijo.

6. Cepljenje z nasadom ali v žlep.

Z nasadom ali v žlep se cepi, če se divjak odreže, in ali pri strani štirivoglata, ali trivoglata zarezata, to je žleb, ali pa čez deblo zarezata napravi, in se cepič va-njo vtakne, da v zarezo prav pride in se lub z lubom sklene. Potem s cepivnim voskom rana zamaže, in s trakom poveže. Tudi se da cepiti, če se v divjakovo deblo, v svrš zvrta in cepič oklinči, da luknjo napolni in lub na lub trdno vsede, ali pa narobe, če se cep zvrta in na olupljeno deblo nasadi. Se vé, da se tako večji divjaki cepijo, pa tudi trte v zemlji tako cepljene, se rade primejo. (Dalje.)

Zgodovinski spomini.

(Spisal Dav. Trstenjak.)

Grad Strahkov.

Že učeni Eustahij, kateri je umrl leta 1149 je v svojih komentarjih (pojasnilih) grških pisateljev omenil strahovitih gradov, ki so stali še za njega v Noriku, to je v deželah: Stajarski, koroški in v gorenje-avstrijski; v katerih najdemo do dvanajstega stoletja še slovenske prebivalce. Eden takšnih strahovitih gradov je: Strahova, tudi Strahkov, v katerih oblikah se najde v listinah devetega stoletja (gl. Hor-

mayr Archiv Jahrg. 1822, Nr. 74 in 77). Ta grad stoji eno uro proti severu od mestica gornještajarskega: Rothenmann, ki se je prvlje, ko se je bilo ponemčilo, velelo: Črmeno (slav. „Cirminah“ quod rufam urbem significat) t. j.: crmeno, črveno, črleno mesto.

Zapadno stran prekrasne paltske doline okrožuje dvoje pogorje, ki se vleče v ravni črti od izhoda do zahoda. Najdeš v tej dolini lepe zelene trate, rodovitno polje in goste gojzde. Lepe kmečke hiše stojijo tukaj in razodevajo popotniku bogastvo tega kraja. Globoko v dolini teče počasno v stoterih vijugastih krivinah od izhoda proti zapadu modrikasta reka Palta, ktera pogostem vso to dolino popali, zato so jej nekaj tukaj stanujoči Slovenci dali imé Palta.*) Ona se izliva v reko Anas (Enns). To prekrasno dolino okrožuje več visokih bregov, katerih eden ima slovensko-nemško imé Openberg. Slovani so špičaste hribe imenovali: ope (sorodno z latinsk. apex), zato najdemo: Opovo naj višji hrib na fruški gori v srbski vojvodini, Opelno, Opava v slovanskem Slezkem. Bližnje predgorje se veli: Korah to je: v Korah, od ker, kor = pečina, skala. zato imé korska planina (Koralpe), Koroh, Koroha to je Korošica prebivalka korastega, pečevnatega sveta. Med Korami in Palto stoji breg Strahov ali Strahkov in na vrhuncu tega špičastega brega prestari grad: Strahova, Strahkov (dandanašnji ponemčen: v Strehau) še danes tako ponosno in mogočno, kakor pred večimi stoletji. Grad je nezmagljiv in res strahovit. Če od iztoka potuješ, ga že vidiš pet ur poprej, in dozdeva se ti, ko bi stal le en sam hram s turnom na špičasti pečini. Vendar ni tako. Dolžina grada meri 160 sežnjev, ali širina ni večja kot 20 sežnjev. Zob časa in razne spremembe po različnih posestnikih so gradu že prece odvzele podobo starinstva.

Grad Strahkov je bil do leta 1170 še v rokah slovenskih zlahntnikov. Listine omenjajo že leta 1140 plemenitaša: Durnik-a iz Strahove. Durnik je prav čisto slovensko imé, in še sedaj najdeš žive rodbine: Durek, Durnik po Slovenskem. Beseda dur pomenja strašen, strahovit, primeri oduren, to je: grd, gnusen (abominabilis). Leta 1170 se imenuje: Geron iz Strahove. Tudi ime Geron je slovensko, primeri imena: Gerima iz leta 872, pri lužičkih Slovanih, Gerislav, kralj polabskih Slovanov, Gerun, imé staropolskega plemenitaša, Gerovit, imé božanstva v mestu Bolegost na ranskem (Rujanskem, Rügen) otoku. Tudi slovenski Noričani so to božanstvo častili, kakor pričuje spominek v melski dolini na Koroškem najden, ki ima napis: Gero augusto sacrum, to je: Geru velečastnemu posvečeno.

V strahovski okolici najdeš občine z slovenskimi imeni: Lesnik (Liessing), Metlenik (Metling) Laznik (Lassing) Schlaten to je: Slatina. Plas, to je Plaz, Strimizen, to je Strmicee**) itd.

Politični ogled.

Sedajne ministerstvo je zdaj zadosti jasno pokazalo, da hoče biti „verfassungstreu“ in zidati na decemberski nastavi. To bi Potočki tudi lahko bil prepuštil — Giskretu, saj je moral vedeti, da po tej poti s Čehi ne bo nič opravil.

Kakor se iz vseh časnikov bere, skorej nobena stranka z vezdanim ministerstvom ni zadovoljna, pa tudi biti ne more, in ravno, ker nima uobenega zaupanja, bo moralo prej ko ne, v kratkem spet odstopiti. Dokler pa ne bo federalističnega ministerstva, se bo težko ktero dolgo držalo.

Ministersko svetovalstvo je najvažnejše točke poljske rezolucije dovolilo, med katerimi se tudi nahaja ta, da dobi Galicija posebnega ministra. Točka vendar, po kateri se zahteva odgovorna deželna vlada za Galicijo, ni sicer popolnoma zavržena, ali vendar zlo modificirana. Kako so se dogovorili med Poljaki in ministerstvom končali, se še nič prav gotovega ne vé, če vendar je res, da Poljaki gredo radi v državni zbor, se je stvar končala po volji Poljakov.

„Politika“ piše, da Čehi, Moravci in Tirolci ne bodo šli v državni zbor. Kaj pa bodo storili Slovenci?

*) Tudi v Galiciji je rečica imenovana Palta. Vredn.
**) Slovenci so svobodno štamani, ker so veči del koroških in štajarskih mest in gradov postavili. Že Tacit toži o Germanih (Nemcih), da nimajo ni mest ni gradov, temoč živijo v posameznih kmečkih hramih. In vendar nas naši ljubeznjivi sosedje zmirom imenujejo „barbare“, to je: divjake. Vredn.